

EDINOST

iznaja vsak dan zjutraj, tudi ob nedeljah in praznikih. — Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega 20, I. nadst. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. — Nežurnost pisma ne preprečuje, rokopiši se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik: Stefan Čadina. — Lastnik koncesije lista „Edinost“: „Tisk tišarnice Edinost“. — Telefon uredništva in uprave števil 11-37. — Narodna zbornica za celotno leto 40 K, pol leta 20 K, tri mesece 10 K — za nedeljsko izdajo za celotno leto 8 K, pol leta 4 K.

Posamezna številka za Trst in okolico 10 vta., zunaj 12 vta. — Oglasi trgovcev in obrtnikov nam po 5 vta.; omrežje, zdravila, poslanice, vabila, oglaševanje zveznih in nam po 50 vta.; oglaševanje v tekstu lista do 5 vta. 50 K, vsake naslednje vrsta 3 K. — Oglasi po 5 vta. beseda, najmanj po 90 vta. Oglase sprejema lezeralni oddelk Edinosti. Narodna in reklamacijska se pošiljajo izključno upravi „Edinosti“. Uprava in izdajatelj oddelk se nahajata v ulici sv. Frančiška As. 20. — Poštahran. račun 241.252

Regent Aleksander obmejnimi Slovincem.

MARIBOR, 21. dec. Na brzojavni pozdrav, ki ga je poslal tabor 30.000 obmejnih Slovincem, zbranih o priliki praznovanja narodnega praznika zedinjenja Slovincem, Hrvatov in Srbov dne 15. t. m. v Mariboru regentu Aleksandru, je dobil mariborski narodni svet iz Beograda naslednji brzojavni odgovor:

BELGRAD, 19. dec. Narodni svet Maribora za vladu in vojaštvo. Zelo sem vzradočen, ker mi je došla pozdravna brzojavka, dokaz, da slovenski narod ob severni meji vroče hrepeni po nerazdružljivem zedinjenju vseh Slovincem, Hrvatov in Srbov. Bodite uverjeni, da je moja največja briga, sestaviti enotno, močno, demokratsko Jugoslavijo, v kateri naj imajo vsi člani našega troimenega naroda svoj srečen in zadovoljen dom. — Aleksander.

Program srbske napredne demokracije.

ZAGREB, 20. dec. „Libre Serbie“ prinaša članek o narodnem edinstvu Slovincem, Hrvatov in Srbov. „Narodna napredna stranka“ zahteva dekratizacijo države in družbe. Zahteva samoodlobo narodov, zvezo popolnoma avtonomnih jugoslovanskih pokrajin, splošno tajno in direktno volilno pravico, proporcionalni volilni sistem, občinsko in okrajno samoupravo, ločitev cerkve od države. Daše popolno zedinjenje Srbov, Hrvatov in Slovincem v federativni jugoslovanski državi. Zahteva, da se na čelo vseh pokrajin postavijo pravi voditelji naroda, ki naj zastopajo narod. Daše poudariti, da stranka pa ne priznava kriskoga pakta in centralizma v Jugoslaviji.

Dr. Franko Potočnik v Zagrebu.

ZAGREB, 20. dec. Sredi je prisel v Zagreb dr. Franko Potočnik, ki se je od začetka vojne mudil v inozemstvu.

Polkovnik Pribičević nadzoruje jugoslovansko vojaštvo.

KARLOVEC, 21. dec. V sredo je prišel semkaj načelnik srbske misije za reorganizacijo jugoslovanske armade, da pregleda posadko. Na kolodvoru ga je pričakoval častniški zbor in številno prebivalstvo, na čelu župan Modušan. Pribičević je nadzoroval tudi oddelk vojaških akademikov in spraševal vojaške gojence. Govoril je tudi z navadnimi vojaki in se zanimal za njihove družinske razmere. Vojaki so ga burno pozdravljali.

Vrhovni poveljnik Istvanović generalu Maistru.

MARIBOR, 21. dec. Na brzojavni pozdrav, katerega je poslal vrhovni poveljnik obmejnih jugoslovanskih čet general Maister podmaršalu Istvanoviću, je dobil dne 19. t. m. sledeči odgovor: Presrečna hvala za brzojav, ki ste mi ga na dan našega velikega narodnega praznika zedinjenja Slovincem, Hrvatov in Srbov v eno državo poslali ter izrazili svojo udanost. Veselim se te izjave tembol, ker vidim, s kako navdušenostjo za narodo stvar deluje naša mlada, pod Vašim poveljstvom stoječa vojska v lepi zeleni Stajerski. Bog blagoslovi še nadalje Vaše delovanje. — Istvanović s. r., podmaršal.

Madžarska vojska.

BUDIMPEŠTA, 22. dec. Kakor poroča „Pester Lloyd“, so ogrske občine od Galante do Aranyos-Marota sklenile zvezo za boj in odboj, da branijo svoje rojstne kraje zoper Čeha do zadnje kaplje krvi. Vsa čehoslovanska vojska na Zgornjem Ogrskem se zbere v Rutki, da odkoraka od tam proti Košicam.

Nemški poslanci se psujejo.

DUNAJ, 22. dec. Po poročilu listov je v eni zadnjih sedržavnega sveta prišlo med poslancem Teufelom in državni tajnikom za vojne zadeve do ostrega spopada, v katerem je Teufel razžalil državnega tajnika. V predzadnji seli nemško-avstrijske narodne skupščine je nastal konflikt med državnima svetnikoma Wolffom in Teufelom. Le-ta je Wolfa očital njegovo postopanje pri nekem glasovanju, na kar je Wolf odgovarjal s psovskami. Teufel je poslal nato Wolfu svoje zastopnike.

Nemški bolševiki v Rusiji.

BEROLIN, 22. dec. Wolffov urad poroča: Nemški revolucionarni delavski in vojaški sveti v Petrogradu so pri zavezniških vladah brezlično protestirali proti pogojem za premirje in mir, naložen nemškemu narodu po ententi. Ne da bi se razpravljalo o vsebini tega protesta, se more reči, da se nemški narod in nemški vojaški in delavski sveti ne strinjajo s to izjavo, ki jo bo imela ententa kot nov dokaz za delovanje nemških bolševičev agentov v Rusiji.

Mirovni pogoji Amerike glede Nemčije.

LONDON, 20. dec. Reuterjev urad poroča: „Daily News“ piše: Temeljni argumenti ameriške delegacije v Parizu bodo ti: 1. Zveza narodov naj je del mirovne pogodbe. 2. Svoboda morja mora biti eden glavnih principov, določenih po zvezi narodov. 3. Določiti se morajo upravičene zahteve, ki naj se stavijo Nemčiji. Ugotoviti se mora, koliko in kako more Nemčija plačati. 4. Preliminarna pogajanja so lahko zaupna, končni sklepi mirovne konference pa se morajo obravnavati javno. 5. Vsi mirovni odposlanci naj se sestanejo kot zastopniki novega sveta, nikakor pa ne kot gospodarji novega sveta. Vsako drugačno nastopanje bi pomenjalo mir, ki bi zapuščal sovraštvo. Iz katerega bi potem lahko nastale nove vojne. — Kakor se čuje, so ameriški odposlanci za to,

da naj se Nemčija v zvezo narodov sprejme. Ne bodo ugovarjali, ako se določi, da mora Nemčija prestatiti pozakusno dobo.

Ententa sprejema Wilsonova načela.

LONDON, 20. dec. V uvodniku pišejo „Times“ o predstojih mirovnih pogajanjih: Voditelji evropskih demokracij so z eno samo izjemo sprejeli splošna Wilsonova načela. Dasi so se zedinili glede teh načel, je vendar treba še natanko opisati te principe in jih praktično izvesti v vsakem posameznem primeru. Različni znaki kažejo stremeljenje, uveljaviti zahteve z zgolj narodnostnega vidika, predno jih preišče konferenca med zaveznički in zedinjenimi državami, ki se sestane, da se posvetuje o začasnih pogojih za mir. Belgija zahteva vrnitev Luksemburga in delov holandskega Limburga ter popravek nemških mej in pa levi akadski brez. Italijanski ministrski predsednik menda ne bo pozabil, da bode morala Italija kakor vsi ostali člani entente podvreči svoje zahteve splošnim kriterijem, ki jih bo uveljavila mirovna konferenca. Nobena država ne sme pri uveljavljanju svojih interesov pozabiti na karakteristične znake teh idej. Stremeti mora za tem, vsak posamezni problem spraviti v sklad s splošnimi načeli, ki jih bo treba na vseh straneh uveljaviti.

Italijanski kralj se vrača v Rim.

PARIZ, 22. dec. Včeraj sta se odpeljala iz Pariza s posebnim vlakom italijanski kralj in prestolonaslednik. Z istim vlakom sta se odpeljala Orlando in Sonnino. Vlak dospe v Rim jutri, v ponedeljek, okoli 3 popoldne.

Wilson v Londonu.

LONDON, 22. dec. Sedaj je gotovo, da predsednik Wilson dospe v London 27. t. m. Božič preživi Wilson med ameriškim vojaštvom. V Londonu ostane tri dni.

Iz jugoslovanskega sveta.

Kdo je „patriotičen“? Iz Maribora pišejo: Slavnostna dneva 14. in 15. decembra sta minila — nam tudi v pouk, koga moremo smatrati za svojega in koga ne. V to drugo kategorijo moramo prištevati žel tudi škofa Napotnika (Nomen mu je postal omen!) Njegovi „emileni“ se ni zelo vredno, niti da 14. zvečer da iluminirati škofski dvorec, niti da 15. izveši zastavo in to kljub naročilu Narodne vlade, da morajo na javnih poslopih viseti za narodni praznik zastave. Seveda tudi na stolnici ni bilo zastave. Da je ta Na-potnik narodnostno mlačen, smo vedeli, zlasti še od kongresa jugoslovanskih škofov, ki se ga tudi ni udeležil: da pa si upa tako bagatelizirati našo vladu, presega vse meje. Tu je treba temeljite preosnove: poberi šila in kopita, pa pojdi! Če ne zlepa, pa shudaj! Zmožnejših in škofoske palice vrednejših naslednikov ne manjka. Njegovemu duhovništvu z malimi izjemami pa v narodnostnem oziru vsa čast! — Istotako bo treba pomesti še tudi pri mariborskem magistratu. Raz rotovž ni visela nobena zastava, niti ni bil razsvetljen. Kaj 14., oziroma 15. december ni bil patriotičen praznik (kako smo se morali mi poprej pod firmo patriotizma dati naravnost sramotiti!), kaj ni bilo naročila Narodne vlade? Rotovž — javno poslopje, mestni očetje pa — nič! To je upornost! Že to je vzroka zadosti, da se Schmiederer napodi in mestna uprava prevzame. Da mestna hiša ni bila demilirana, se je zahvaliti le discipliniranosti občinstva. Z ognjem se pa naj gospoda magistratovi ne igrajo več niti naj ne računajo več dolgo na našo potrpežljivost: svaka sila do vremena! — Končno se to-le pripomba: Za šole je bil praznik 14. december. Zakaj tega patriotičnega praznika niso obhajale tudi nemške šole? Če hočejo Nemci državljanskih pravn, naj spopolnjujejo tudi državljanske dolžnosti!

Iz Radgone se poroča: Dne 23. majnika t. l. sta dva slovenska vojska takratnega 97. peh. polka v Radgoni, Anton Melihen in Rudolf Ukovič, razpravljala med sabo o političnem položaju in se navduševala za bodočo Jugoslavijo. Njihov razgovor je prisluškoval vojaški policist, ki prijel in odvedel v zapor. Vest o aretaciji teh dveh vojakov, ki sta bila znana kot dobra narodnjaka, se je bliskoma razširila po kasarnah ter moštvo tako razburila, da so vojski sklenili zgrabiti za orožje. Bilo je kakih 800 mož. Gladni vojski so vdrl v vojaški magazin ter raztrgali liste, kjer so bili popisani vsi vojski. Pojavil se je neki častnik, ki je hotel razjarene vojske pomiriti. Dobil je strel v trebuh. Nato so jele pokati puške. Ob 11 zvečer je pridrelo vojaštvo iz barak za kolodvorom z nasajenimi baloneti in ostrimi patrni — oni v kasarnah so imeli večino ma le slepe naboje. Začel se je boj, ki je trajal vso noč do jutra. Več je bilo ranjenih, nekaj tudi mrtvih. Od častnikov ni padel nobeden. Uporniki so se že tekom dopoldneva deloma vda li, deloma pa pobegnili v bližnje gozdove in v sosedno Ogrsko. Med tem je prišla vojaški oblasti iz Gradca po železnici pomoč, ki pa ni imela nič več opraviti. Posledica teh dogodkov je bil preki sod, ki je bil dne 25. majnika razglašen za vojaštvo vseh slovenskih pokrajin. Takoj na to se je sestal vojaški sod, ki je dne 27. majnika obsodil Antona Melihna in Rudolfa Ukoviča, dasi kma ni bilo mogoče dokazati prav nobene krivde, na smrt. Oba sta bila še isti dan pred vojašnico ustreljena. Prvi je bil ustreljen Anton Melihen, ki je pred smrtjo zaklical: „Jaz padem prvi za Jugoslavijo.“ Kot drugi je bil ustreljen Ukovič. Dne 29. majnika so obsodili in ustrelili iz istega vzroka še 6 njihovih tovarišev, ki so pevali slovenske pesmi šli na morišče in klicali: „Živela Jugoslavija.“ To se je izvršilo preracuneno na predvečer obletnice majniške deklaracije. Dne 30. majnika je vojaška oblast dala na istem krvnem prostoru postaviti — vašala, ki so stala polnih 17 dni in pred katerimi je moralo defilirati vse vojaštvo. To so gola dejstva. Ako kdo zasluži med Slovenci spomenik kot žrtve svoje hubezni do jugoslovanske domovine, zasluži ga pač teh 8 slovenskih vojakov-junakov, ustreljenih v Radgoni za Jugoslavijo!

Črna gora in Jugoslavija. Pod tem naslovom piše Auguste Dauvain v listu „Journal des Debats“: Kralj Nikola črnogorski je vsled svojega postopanja in svojih manevrov, da reši svojo krono na račun dostojanstva črnogorske zemlje in črnogorskega prebivalstva, popolnoma zaslužil, da ga je velika narodna skupščina odstavila ter proglasila svoje zedinjenje z ostalimi jugoslovanskimi pokrajinami. Dauvain zaključuje svoj članek takole: Tako je oživotvorjeno zedinjenje, ki je iz Jugoslavije učinilo velik narod, čegar stvar bodo na mirovni konferenci podpirali predstavitelji vseh zavezniških narodov.

Dr. Sime Mazzura. Kakor smo že poročali, je v Zagrebu umrl v visoki starosti 79 let dr. Sime Mazzura. Z njim je izgubil eden glavnih stebrov bivše nezavisne narodne ali kakor so jo imenovali „obzorške“ stranke, ki je delovala v javnosti v tradicijah velikega Strossmayerja ter v najlepših časih zagovarjala sporazum in jedinstvo s Srbi. Dr. Sime Mazzura je bil med prvimi njenimi voditelji. Pokojnik se je odlikoval z velikimi političnimi in pravnimi sposobnostmi. Rodil se je leta 1840. v Tesnu na otoku Murteru v Dalmaciji. Gimnazijo je dovršil v Zadru. Studiral je pravo v Zagrebu in Gradcu. Leta 1867. je urejeval list „Pozor“, ki je ostro nastopal proti takratni madžarski vlad bana Levina Raucha. Leta 1871. je bil promoviran za doktorja in dve leti kasneje je dobil advokaturu v Zagrebu. Leta 1884. je bil izvoljen za saborskega poslanca. Ban grof Khuen je to volitev razveljavil. Leta 1897. je bil Mazzura zopet izvoljen za poslanca in ostal v hrvatskem saboru do 1. 1909. Leta 1871. je dal dr. Mazzura inicijativo, da se jo osnovala Dionička tiskara v Zagrebu, ki je pričela izdajati dnevnik „Obzor“, pri katerem je sodeloval do zadnjega časa. Ko je hrvatska in srbska omladina jela izdajati „Narodno Misao“, je bil dr. Mazzura poleg Strossmayerja prvi, ki je s posebnim člankom živo zagovarjal jedinstvo med brati Hrvati in Srbi. Pokojnik je sodeloval tudi pri sestavi znamenite reške resolucije leta 1905. Leta 1909. je nastopil še kot zagovornik v zagrebškem veleizdajniškem procesu. Nato se je popolnoma umaknil iz političnega življenja in je samo semtertja še sodeloval pri „Obzoru“. — Pogreb se je vršil dne 16. t. m. ob velikanski udeležbi občinstva in društva.

Stranko v Srbiji. V srbski narodni skupščini je najmočnejša stranka takozvana staroradikalna. Voditelj te stranke sta Nikola Pašić in Stojan Protić. Vodilno vlogo v tej stranki igrajo nadalje Ljuba Jovanović, Antun Nikolić, predsednik skupščine, Kostja Stokanović in Marko Trifković. Od leta 1903. ima ta stranka pretežno večino v skupščini in je to večino vzdržala tudi pri zadnjih volitvah leta 1912. Strankino glasilo je dnevnik „Samouprava“. Poleg radikalne stranke so v skupščini nastopile mladoradikalne ali samostalne. Ta stranka se je leta 1901. odcepila od staroradikalne. Voditelji te stranke so: Jaka Prodanović, Ljuba Davidović, M. Drašković in Sveta Vulović. Ti stranki je pripadali tudi znani srbski književnik dr. Jovan Skerlić. Strankin organ je dnevnik „Odjek“. Tretja stranka so naprednjaki. Voditelji te stranke ista bivši poslanik v Bukarešti Pavle Marinković in Avakumović. Glasilo te stranke je „Pravda“, ki je jela nedavno tega zopet izhajati v Beogradu. Četrta stranka so nacionalisti, ki so se razvili iz bivše liberalne stranke. Njihov organ je „Srpske zastava“. Voditelj te stranke je dr. Vojta Veljković. Srbski socialni demokratje imajo v skupščini 3 poslance: Kaclerovića, Lapčevića in dr. Topalovića. Duševni vodja te stranke Tucović je padel v vojni.

Iz italijanskega ujetništva. Rastelger Bogdan piše iz Italije sledeče pismo: „Draga mati! Ujet sem od 2. novembra. Po dolgem potovanju smo dospeli v Cittaducale, mal kraj v bližini Gran Sasso d'Italia. Videl sem Brescello, Florenzo, Livorno, Parma, Pisto in Rim, ter dokaj druga mesta in kraje. Internirani smo v lepo opremljeni gozdarski šoli. Podobna je salezijskemu zavodu v Ljubljani. Imamo mehko postelj in dovolj jesti. Skupaj smo le Jugoslavi. Z menoj sta Skrinjar, učitelj iz Ljubljane, Tuma iz Gorice ter veliko drugih Slovincem. Domov pridemo kot jugoslovanski častniki.“

Izveštaj o udobnosti na železnicih za leto 1919.

O tem razglašajo poverljivost za promet vsem železniškim in civilnim uradom ter prizadejim posameznikom sledeče: V sporazumu z vsemi Narodnimi vladami bivše Avstrije in s privatnimi železniciami ostanje vse udobnosti v osebnem in blagovnem prometu po dosedanjih predpisih v polni veljavi še do 31. marca 1919. Vsi trajni in službeni izkazi za prosto vožnjo ali za vožnjo po znižanih cenah, ki so bili izdani v voljavo do preklica ali do 31. decembra 1918, veljajo torej avtomatično v celotnem ozemlju bivše Avstrije še do 31. marca 1919. Novi izkazi se izdajajo tudi samo za to dobo. Razveljavijo se pa z dnem 31. decembra 1918 popolnoma: 1. vsi uradni letni prosti listki za uradnike bivšega železniškega ministrstva, generalnega nadzornikstva in poštnega oddelka v bivšem trgovinskem ministrstvu na Dunaju; 2. avstrijsko-ogrski zvezni listki; 3. letni izkazi za vožnjo po posebno znižanih cenah za člane bivše avstrijske gosposke zbornice in bivšega železniškega sveta na Dunaju, in 4. trajni vojni izkazi, izdani za čas vojne. Dosedaj predpisane (legitimacije) izkaznice in druge tiskovine ostanejo do preklica v veljavi in se dobavljajo enako kot doslej. Izkaznice se podaljšujejo po dosedanjem načinu.

Samoodloba za prekmurske Slovence. Pod naslovom „Samoodloba“ prinaša glasilo ogrskih Slovincem „Novine“ lep uvodni članek, v katerem zahtevajo pravice za Slovence na Ogrskem. Zahtevajo, da ostane še nadalje slovensčina v cerkvah, tam pa, kjer je kak učitelj uvedel madžarsko cerkveno petje, naj se je odstrani. O šolstvu pišejo „Novine“: V šolah nas niso poznali in slovenskega jezika niso trpeli. Bilo je vse madžar-ko. Zdaj imamo pravico učiti se slovenski, pa nimamo kaj. Toda zato naših pravic ne pustimo. Pride čas, ko bomo dali našim otrokom lahko slovenske knjige v roke. Pouk v šolah mora biti slovenski, razen tega naj se pa uče otroci tudi

drugih jezikov, ne le nemščine in madžarščine. V uradih naj se uradno slovenski, če pa morajo biti tudi slovenski, na železnicih pa naj bodo slovenski ljudje, ki znajo slovenski. Imena vasi, v katerih menujejo Slovenci, se morajo revidirati. Stara imena, ki vas iso s tako silo pomadžarili, da kaj takega ni in bila sposobna storiti niti turška sila. Odpravijo naj se namreč vidiš, tot, vend pariaszt, ki so pravke za naše ožrke Slovence in ki nas spominjajo na robitvo. Na koncu píšejo »Novine«: »Vsi smo enaki narodi z enakimi pravicami. Mi sebe imenujemo Slovence, to pa pomeni madžarsko toliko kot Sloven. Na noben način pa ne pustimo razširjati madžarščine. Mi smo Slovenci, narod, kateri ima ravno toliko pravic kakor pa kateri drugi narod. V Soboti pa mora izpremeniti svoj delokrog obstoječe društvo, katero je pod glasilcem razširjanja kulture razširjevalo madžarščino. Če pa bo nadaljevalo s svojim delovanjem, bomo to smatrali za nasilstvo, katero ne spada v današnje čase.«

Osrednje društvo poštnih uradnic na slovenskem ozemlju, ki se je ustanovilo dne 12. t. m., vabi vse poštne uradnice k čim, najštevilnejšemu prisotnosti. Prijave sprejema tajnica društva poštna adjunktinja Karla Modic, Ljubljana I.

Aprovizorijske stvari.

Namočena polenovka.

Danes, 24. decembra, se bo prodajala samo v ribji tržnici namočena polenovka, ki jo je dal na razpolago aprovizorijski urad gubernijske oblasti. In sicer po K 8.—kg. Vsak kupec mora prinesiti s seboj papir, ker ga prodajalci ne bodo imeli, in mora dobiti največ 34 kg polenovke.

Prodaja kuriva.

Sladko oržje na rdeče izkaznice, 10 kg po 80 vinarjev. Prodaja 24. decembra.

Sv. Vid 971—1220 (42) Montfort 6; 1221—1370 (42) Lazz. vecchio. — Staro mesto 571—670 (29) P. Venezian; 671—770 (29) Punte forno; 771—880 (29) Reno 3. — Novo mesto 1711—1810 (33) S. Zaccaria 3. — Nova milnica 1921—2120 (32) Acque 10; 2121—2300 (32) Scussa 12. — Stara milnica 5481—5680 (31) Sorgente 7; 5681—5830 (31) Madonna 39. — Sv. Jakob 2891—3090 (23) Rissorta 17; 3091—3270 (23) P. F. 6. — Sv. M. Magd. Zg. 411—530 (15) Rivo 10. — Kolonja 281—400 (13) Scussa 12. — Vrdeča 451—600 (16) Cunricoli 8. — Rocol 1—40 (18) Rocol 48.

Koks na modre izkaznice, 20 kg po 40 vinarjev kg. Prodaja 24. decembra.

Novo mesto 151—250 (47) Acque 10. — Sv. Jakob 101—200 (4) Rivo 10.

Domače vesti.

»EDINOST« o božičnih praznikih. Jutri, v sredo, božični dan, izide »Edinost« na štirih straneh. Polutritinjem, četrtek, dan sv. Stefana, list ne izide. V petek, 27. m., izide list redno.

Umrl je po daljši bolezni v naših narodnih krogih, zlasti pa med našimi narodnimi železničarji dobro znani pristav državni železnice g. Ivo Braz, star komaj 31 let. Pogreb se bo vršil v sredo, 25. t. m., ob 9 dopoldne iz hiše žalosti ul. Aleardi št. 325. Zapusča soprogo gospo Marico roj. Pericevo ter dva otroka Rada in Nado. Vrlemu narodnemu delavcu trajen spomin, zaostali pa naše najskrenejše sožalje!

Pogreb gospe Lojzke Katnikove. Včeraj popoldne ob 3 se je vršil pogreb tako prerano umrle gospe Lojzke Katnikove ob ogromni udeležbi našega občinstva vseh stanov in slojev, najboljši dokaz, kako spoštovana je bila pokojnica v tržaških ljuboslovanskih krogih in kako veliko sočutje je pobudila v njih bridka izguba, katere je žadela s pokojnično smrtjo njenega soproga, našega obreda Zdravka. Po blagoslovitvi krste, katero so položili v šesterovprežni voz, pred katerim je vozil voz z muziko, se je pomikal izpred s sedmimi duhovniki po ulici Cassa di Risparmio, Korzu in ul. sv. Antona v cerkev sv. Antona, kjer je po končanem cerkvenem obredu zapel moški zbor Glasbene Matice »Nad zvezdami«. Velika občinstva se je nato razšla, domači ter ožji prijatelji in znanci pa so spremlili pokojnico v kočijah na pokopališče pri Sv. Anli, kjer so se pevci z drugo žalostinko zadnjikrat poslovili ob odertem grobu od nje. Tako torej sniva blaga mlada žena, poročena komaj pred dobrim pol letom, svoj večni san, zapustivši v neizmerni žalosti svojega soproga, neotolažljivega še tembol, ker je 2 njo zamorila kruta morilka smrti tudi novo mlado življenje, ki ji je klilo pod srcem in ki naj bi bilo sreča in ponos mlade dvojice. Naj sniva mirno ona, najblazji li spomini; a Tebe, Zdravko, pa naj tolaži zavest, da vsi, ki Te poznajo in si nam bil vedno ljub in drag prijatelj, sočustvujemo s Teboj v Tvoji voliki tugi in boli, želeč najskrenejše, da Ti zaceli Tvojo srčno rano čim, najboljši zdravnik! Zdravko, našemu narodu je treba, posebno sedaj, dobrih, vztrajnih, neumornih delavcev: v delu za narod išči tolažbo, in najdeš je prav gotovo! In Bog s Teboj!

Opozorilo občinstvu. Kvestura razglasa: Po mestu pohajajo osebe, oblečene v italijansko vojaško uniformo, ki prihajajo v meščanska stanovanja, kjer se izdajajo za pobaščence kraljevih karabinierjev v svrhu izvrševanja aretacij in preiskav ter potem opuščajajo vsako postopanje proti denarni nagradi. Varnostna oblast zasleduje te osebe z vso vneto in opozarja, da vse posle sodne policije in varnostne straže izvršujejo izključno kraljevi karabinierji ali pa policijski agenti v civilni obleki, le-ti opremljeni z izkaznico.

D'Annunzio je bil 20. t. m. v Trstu in je položil šopek cvetja na kraj, kjer so usmrtili Viljema Oberdanka. Prišel je, kakor poročajo italijanski listi, incognito. Skoda! Da smo vedeli, bi ga bili kot največjega, poleg Sem Benellija, sedaj živečega pesnika italijanskega naroda kot predstavitelja divne italijanske lepe knjiške — kot politika seveda ne! — pozdravili tudi mi!

Pozor pred fižolarjem! Aprovizorijska komisija je zalela med drugimi živili razdeljevati tudi fižol. Prva razdelitev je bila naravnost nepravilna. Blago je bilo obdelano amerikalansko in vse prevrtno, česar na našem fižolu ni bilo nikdar opažati. Ker gotovo italijanske oblasti spravljajo tudi drugje odzunan uvožen fižol med prebivalstvo, smatramo za svojo dolžnost, da nujno opozorimo prebivalstvo, posebno pa naše kmetovalce, pridelovalce fižola in trgovce s poljskimi pridelki na

naslednje. Fižol je doma v Ameriki in je prišel od tam, kaj v Evropo, ki ga prej ni poznala. V Ameriki pa ima fižol hudega škodljivca, majhnega hroščka-fižkarja, fižolarja, ki navriava fižol in ga uničava. V Evropo je prvotno prišel fižol brez tega škodljivca in pozneje se fižol iz Amerike v Evropo ni izvažal, ker se ga je pridelalo v Evropi več kot v Ameriki. Tako je ostal pri nas ta važni pridelek zdrav. Drugače pa je v Ameriki, kjer ga skoraj ni krajja, ki ne bi bil takorekoč okučen po fižolarju. Fižolar, ki je zelo majhen hrošček, poklada svojo zalego na popolnoma dozorelo fižolovo strošje. Črvčki prevrtajo strok in se zavrtajo v zrnje. Hrošč se množi torej jeseni, ko fižol dozori. Deloma polaga jajca na strošje, deloma pa prodira tudi v shrambe, kjer se hrani suhi fižol, katerega uničuje enako kot svežega. Ker je živalca zelo majhna, jih živi v enem zrnju po cela družba, do dvajset, ki popolnoma izžre fižol, da se izpremeni v tako grd izmeček, da se stoji celo prašičem. Fižolar se v petih tednih popolnoma razraste in da torej v letu vsaj štiri rodove. Tako more en sam par v enem letu zaploditi do pet milijonov potomcev. In da je nevarnost še večja, hrošč ni izbirčen, ker napada tudi suhi grah, bob, grahoro in druge strošnice. Zato nujno opozarjamo vse naše prebivalstvo, da naj stori vse, da se ta hrošč ne zaneše na naš domači fižol. Ne mešajte torej sedaj odzunan uvoženega fižola z domačim. Porabite ga takoj in skrbno pazite, da tak navrtan, črviv ali piškav fižol ne pride v dotiko z domačim, kajti drugače vam hrošč uniči tudi ves domači pridelek ali zalogo. A če se udomači pri nas, potem je pri nas takorekoč konec pridelovanja tako važnega živila, kakor je fižol!

Razdeljevanje tobaka. Finančno nadzornišvo naznanja: Danes, 24. t. m. se bodo v vseh tobakarnah v mestu in spodnji okolici prodajali tobačni izdelki italijanskega monopola v odmerkih po 1 zavojček cigaretnega tobaka ali 20 cigaret ali 6 smotek po naslednjih cenah: cigaretni tobak (zavojček 20 g): Maryland fini K 175 (70 cent.), prvovrstni lahki K 150 (60 cent.), prvovrstni močni K 1— (40 cent.), drugovrstni navadni 75 vin (30 cent.). — Smotke po inozemski: trabuko 87½ vin. (35 cent.), minghetti 62½ vin. (25 cent.), grimaldi 50 vin. (20 cent.), dama 30 vin. (12 cent.); najfinerje viržinke s slamico 62½ vin. (25 cent.), izbrane viržinke 50 vin. (20 cent.), toskanke 50 vin. (20 cent.), močne 42½ vin. (17 cent.). — Cigarete (v zavitku 10 kosov): havanke K 225 (90 cent.), ruske K 2— (80 cent.), macedonia K 150 (60 cent.), virginia K 125 (45 cent.), nazinali K 1— (40 cent.), indigene 87½ vin. (35 cent.), popolari 62½ vin. (25 cent.). Cenik bo razobešen v vseh tobakarnah in na glavnih točkah mesta. Prodaja se prične ob 3 popoldne.

Sveči večer v bivši gostilni NDO. V bivši gostilni NDO v ul. Commerciali števil. 9 se priredi božično drevesce. Družine, ki bi želele, da bi se ob tej priliki razdelili njihovim otrokom namenjeni darovi, naj prinese darove v gostilno danes od 1 do 5 popoldne.

Slovensko gledališče. Jutri, v sredo, 25. t. m., sta dve predstavi. Ob 3 popoldne se uprizori lepa Turgenevova drama »Tui kruh«, ki je izzvala že ob priliki premijere viharno odobravanje in se je medtem z velikim uspehom že dvakrat ponovila. Da ugodimo želji občinstva, ki hoče videti ob praznikih v gledališču nekaj lepšega se uprizori »Tui kruh« jutri popoldne četrtek. Zvečer ob pol osmih se ponovi zabavna komedija »Zemlja«, ki je dosedaj napolnila že dvakrat hišo in občinstvo izredno

zabavalo. — V četrtek, 26. t. m., pop. ob 3 »Zemlja«, zvečer ob pol osmih prvič izvirna veseligr v 3 dejanjih »V Ljubljano jo dajmo«. — Predprodaja vstopnic za tu naznanjeno predstavo med 9—12 in 3—6 pri gledališki blagajni.

Češko Budlevičeva Restavracija (Bosakova ulozna Češka gostilna v Trstu) se nahaja v ul. O. Galatti (zraven glavne pošte). Slovenska postrežba in slov. jedilni listi.

MALI OGLASI

Gespe, kiče opranjeno sobo, Silovka, izanje, rum za čaj in ako, mogoče s hrano. — razprstni likerji, de- Pomilno pod »Dobro plačat na ins. črtina vina se dobe m. Cesare Bal- oddi, Edinost. 315- tisti 29 (prej Stadion), 3150
Prodajam para novih moških, Kupužam pohistvo, popeine sobe čevljev. Bo. accio 18, in posamezne kose, 3150 Campo Belvedere 1, Benolich, 1257
Upr. sprejema popravila or in si Fotograf Anton Jerkič postuje v veljih s rojav po najn žili svojem a-eleju v Trstu canah. Bariera vecchia št. 17, IV. n. Via della Poste št. 10. 40
Petrić V. 3160
Ureče kupuje Fran Babič, Mo'n grande 20. 3152
Vratarška služba za roko Prodajam hišalni stroj, omara s.4 sredini mesta, se odda, Nalov pove 37 in druge čevlje ter nove biše in. odd. Edinost. 3137 priprave, Tiziano V. 18, poln. 3150

Varietě GARDINUS Kabaret Zdravnik dr. J. Čermák vsak večer v Trstu, ul. delle Poste velika varietna predstava vechie 12 (vogal ul. Poste) Vstopnina K 1. Izdiranje zobov brez bolečin. Plombiranje. Umetni zobje.

Zlato, srebro in dragulje Dr. Mratek zobozdravnik, Trst, Corso 24, kupuje po najvišjih cenah I n Od 9 12 dop. in od 3 6 dobroznanu urarna in zla-pop Brezbolestno izdiranje tarna A. POVIH v Trstu Tg zob, plombiranje in umetni Stare mitnice (Bariem vecchia 3) zobje.

ZAHVALA.

Za vse premnogo izkaze očitja ob priliki prebridke izgube nepozabne naše soproge ozirou na mamico

Marije Sedevčič

izrekašo tem potom najtoplejšo zahvalo vsem Posebna zahvala bodi še patskomu zboru Glasbene Matice z ganljivo petje.

Bog bodi vsem obilen plačnik!

BARKOVIJE, 22. decembra 1918.

Žaljujoča družina SEDEVČIČ.

To velja za direktno obvestilo.

V neizmerni žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanem, pre- tužno vest, da je naš nad vse i krenoljiljeni soprog, dobri oče, sin, brat, svak in stric, gospod

Ivo Braz

pr stav drž. železnice

po dolgi, mučni bolezni v 31. letu svoje dobe mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v sredo, 25. decembra, ob 9 predp. iz hiše žalosti ulica Aleardi št. 325.

TRST, 23. decembra 1918.

Marica Braz roj. Peric, soproga.

Rado, Nada, otroka.

Marija Braz, mati.

Anton Braz, brat. — Ostali sorodniki.

Prvo pogrebno podjetje Zinolo, Corso V. E. III. 41.

Umetni zobje

z in brez čeljusti, zlate — krone in obrobki —

VILJEM TUSCHER, konc. zobotehnik

Trst, ulica Caserma števil. 13, II.

— Ordinira od 9 predpoldne do 6 zvečer. —

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem zopet odprl dobroznan

gostilno „Na Višavi“.

Preskrbljeno je z dobrim vinom in izvrstno kuhinjo.

Priporoča se za obilen obisk

Franjo Suban, Sv. Ivan.

JADRANSKA BANKA

— TRST —

Via Cassa di Risparmio 5 - Via S. Nicolò 9.

Podružnice: Dunaj, Dubrovnik, Kotor, Ljubljana, Metković, Opatija, Split, Šibenik, Zadar. Ekspozitura: Kranj.

Obavljaja vse v bančno stroko spada dajoče posle.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun

2% v lirah in kronah 2% po najkulantnejših pogojih.

— Uradne ure blagajne od 9 do 14. —